

RIFIFI A LA SITGETANA

La Loli, la senyora de la neteja, va ser qui a quarts d'una del Dissabte Sant del 2009 va trobar el marc i el vidre per terra, repenjats a la paret de la sala de la Pinacoteca Local al tercer pis del museu Maricel de Sitges. No en va fer massa cas, tenia el cap en un altre lloc, repassar els mobles d'aquella part era una tasca rutinària però calia anar amb compte amb els gerros, era una mica estrany treballar als museus. Però aquell migdia va ser encara més estrany quan va trobar aquell vidre transparent junt el petit marc orfe de contingut. La Loli era una dona alliberada, les havia vistes de tots colors netejant habitacions d'hotel, apartaments de lloguer turístic i cases de senyors, ja no s'espantava de res. Però allò era una altra cosa, ho va intuï només veure el derelicta al terra. El quadre ocupava un petit pany de paret que ara estava buit. Després es van fer moltes càbales i judicis de valor molt temeraris, inclús van voler culpar-la a ella, que en definitiva va ser qui se'n va adonar realment de l'absència del quadre.

El personal femení de neteja dels museus està infravalorat, a part d'aquell home que fa els vidres i és especialista en repassar-los per fora i per dins, cosa gens fàcil en aquest edifici encarat al mar on les salabroros s'incrusten pels racons, convertint en estatuetes de sal tots i cadascun dels claus, fustes, ferros

o decoracions. Sinó que li diguin al pobre Domenikos Theotokópoulos, l'estàtua que representa el Greco, tallada en pedra per Josep Reynés i Gurguí, encarregada per Rusiñol i sufragada per subscripció popular (192 subscriptors que van reunir un muntant de 8.043 pessetes d'aquella època) i erigida finalment en el seu cadafalc el 25 d'agost de 1898.

Ell, vestit amb aquell gipó de mànigues bufades, màniga pernil, els pantalonets de calça curta i els leotards de tota la vida que ara en diuen "leggings", prou que va aguantar però l'aire salat de la Ribera el va anar corcant fent-lo semblar un formatge de Gruyère o un roquissar d'una cala empordanesa del cap de Creus exposada a la tramuntana. Els dits de les mans semblaven els d'un leprós. El van retirar, el març del 1972, canviant-lo per una rèplica en pedra picada de Nicolau Ortiz Serra, un escultor nascut a la veïna Vilanova i la Geltrú. El pedestal va restar buit durant dotze mesos, orfe del pintor grec. El 8 d'abril del 1973 van col·locar l'altre, la rèplica, damunt el pedestal enrajolat, obra de Jaume Sunyer i Juncosa, mestre d'obres i pare de Sunyer "pintor-noucentista-per-excel·lència". El Greco antic, absent i corcat, van amagar-lo darrera el cancell de la Porta dels Gegants al Maricel de terra, allà es va estar durant anys i panys. Era com una vergonya, com un fantasma, exiliat. Mentre baixava les escales atabalada, la Loli, tota enrojolada i acalorada, li va venir al cap el nom d'aquell famós lladregot belga, l'Erik, que ella havia conegut, de passada, quan treballa a l'hostal Bravo al passeig de la Ribera, a costat del Santa Maria i La Pinta. El divendres 30 gener de 1981 va ser ell qui va entrar a la Museu Balaguer com si res, emportant-se, no un, sinó 52 teles que va anar tallant una per una amb un cúter. Potser l'Erik havia tornat?

Quan la Loli va avisar als vigilants del museu, no s'ho podien pas creure, no paraven de repetir - *En serio? En serio? No. No pot ser!* –

Van pujar a corre-cuita els tres pisos, ella ja no va tornar-hi. Després van trucar al director del museu que estava mig de vacances de Setmana Santa. Ell tampoc donava crèdit a les informacions que li arribaven, però era ben cert.

La Loli va seguir cap al Cau Ferrat amb el carret i els estris de neteja, tot aquell enrenou de policia, mossos d'esquadra i guàrdia civil la superava, a més, ella ho havia descobert però ningú ja no lo feia ni el més mínim cas. Va dedicar-se a treure la pols dels objectes de la saleta del piano de Falla. Mentre passava el plomall per la tauleta del gerro on cada setmana les dones de Sitges hi portaven un ram de flors va sentir la conversa d'una parella que s'havia aturat davant de la cursa de braus d'en Picasso: - *Mira, Erik, aquest groc de l'arena del "ruedo", és el mateix groc del mantell de les llagrimas del sant Pere del Greco.*- va dir el de cabell ros i enrinxolat. - *Albero, cariño, se llama albero, de toda la vida* – li va contestar en un castellà de fort accent estranger.

La Loli se'ls mirà de reüll i no va poder deixar escapar un petit somriure còmplice. Eren la típica parella dels turistes gais de Sitges, estaven musculats, semblaven sortits d'un dibuix de Tom de Finlàndia, anaven vestits d'esport.

- *Per cert, sabies que Picasso va estar acusat de robar la Gioconda el 1911 a París? Ell i en Guillaume Apollinaire, la banda Picasso en deien. Però al final no van ser ells, no. La robà un empleat del mateix Louvre que es deia Vincenzo Peruggia, un macaroni, com anomenaven als italians emigrats a Paris.*

La Loli es va sorprendre de la coincidència però va seguir treien la pols. Un parell de setmanes després el Diari de Vilanova va publicar un breu amb la

imatge del quadre; parlava de “robatori a plena llum del dia”, informant que “la pintura podria superar un preu de 5.000 € en el mercat”. L’Eco de Sitges ni tant sols ho va esmentar, ni una nota. La Loli, en llegir-lo, va recordar furtivament l’oli desaparegut, unes barques varades al port de Barcelona, signat Sisquella.

Isidre Roset i Juan